

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«Організація діяльності органів виконавчої влади»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ	
Рівень вищої освіти	Магістр
Код і найменування спеціальності	D 4 Публічне управління та адміністрування
Тип і назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма Зв'язки з громадськістю
Курс, семестр	2 курс, 3 семестр
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Загальний обсяг дисципліни – 120 годин; 4 кредити ЄКТС, у тому числі: <i>денна форма здобуття освіти:</i> лекції – 16 год., практичні – 24 год., самостійна – 80 год; форма семестрового контролю – залік; <i>заочна форма здобуття освіти:</i> лекції – 6 год., практичні – 4 год., самостійна – 110 год; форма семестрового контролю – залік
Мова викладання	Державна
Навчально-науковий інститут, кафедра	Навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій; кафедра економіки та публічного управління
Контактні дані розробника	Щетініна Тетяна Олексіївна, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри <i>Контакти:</i> ауд. 494 (навчальний корпус № 4); <i>e-mail:</i> tetiana.shchetinina@pdau.edu.ua <i>сторінка викладача на сайті ПДАУ:</i> https://www.pdau.edu.ua/people/shchetinina-tetyana-oleksiyivna
МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ	
Статус навчальної дисципліни	Вибіркова фахова
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Перелік навчальних дисциплін, які передують її вивченню відповідно до структурно-логічної схеми ОПП: «Парламентська діяльність», «Комунікації в публічному управлінні», «Лідерство у публічній сфері», «Маніпулятивні технології у публічному управлінні», «Запобігання корупції в публічному управлінні»
Компетентності	<i>Загальні:</i> ЗК 2. Здатність працювати в команді, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, бути лідером, діяти соціально відповідально та свідомо. ЗК 4. Здатність удосконалювати й розвивати професійний, інтелектуальний і культурний рівні. ЗК 5. Здатність приймати обґрунтовані рішення та використовувати сучасні комунікаційні технології.. <i>Фахові:</i> ФК 2. Здатність організовувати діяльність органів публічного управління та інших організацій публічної сфери.

	ФК 7. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, аналітичні довідки, пропозиції, доповіді, надавати експертну оцінку нормативно-правовим актам на різних рівнях публічного управління та адміністрування. ФК 10. Здатність приймати обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції.
Програмні результати навчання	ПРН 1. Знати теоретичні та прикладні засади вироблення й аналізу публічної політики, основ та технологій прийняття управлінських рішень. ПРН 2. Розв'язувати складні задачі публічного управління та адміністрування, враховуючи вимоги законодавства, виявляти правові колізії та проблеми, розробляти проекти нормативно-правових актів для їх усунення. ПРН 3. Знати основні засади національної безпеки та уміти попереджати й нейтралізувати виклики і загрози національним інтересам України в межах своєї професійної компетенції.
РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)	
У межах вивчення навчальної дисципліни відбувається формування ряду соціальних навичок (soft skills), таких як: комунікативність; критичне мислення; позитивне мислення; емоційний інтелект; уміння працювати в команді; самоосвіта. Формуванню соціальних навичок сприяють тематика даної навчальної дисципліни та інтерактивні методи навчання, які використовуються у процесі її викладання	
МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
Сформуванню у здобувачів вищої освіти теоретичні знання та практичні вміння щодо засад організації діяльності органів виконавчої влади в Україні та його наступного впливу на реалізацію завдань публічної політики, дотримання національних інтересів держави, прийняття управлінських рішень, розв'язування складних задач публічного управління.	
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
Тема 1. Поняття, організаційна структура діяльності органів виконавчої влади Тема 2. Правові засади організації діяльності органів виконавчої влади Тема 3. Забезпечення роботи органів державної влади: структурно-функціональна характеристика Тема 4. Положення про структурні підрозділи в органах виконавчої влади Тема 5. Правила внутрішнього трудового розпорядку в органах виконавчої влади Тема 6. Порядок укладання та вимоги до змісту колективного договору в органах виконавчої влади Тема 7. Види і процедури юридичної відповідальності посадових осіб органів виконавчої влади Тема 8. Робота посадових осіб органів публічного управління зі зверненнями громадян	
МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ	
<i>Методи організації навчання:</i> <i>словесні:</i> лекція, розповідь, пояснення; <i>практичні:</i> виконання завдань на практичних заняттях, робота з навчально-методичною літературою; <i>Методи стимулювання:</i> оперативний контроль, вказування на недоліки; <i>Інноваційні методи:</i> <i>інтерактивні:</i> інтерактивні презентації (за результатами самостійної роботи здобувачів), ролові ігри; <i>мультимедійні:</i> використання презентацій;	

<i>Методи контролю:</i> <i>усного контролю:</i> опитування; <i>письмового контролю:</i> тести; контрольна робота (для здобувачів заочної форми навчання).	
ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	
Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання	Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання наведені у Додатку до силабусу.
ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ	
- щодо термінів виконання та перескладання	здобувачі повинні дотримуватися дедлайнів при виконанні завдань на практичних заняттях та у ході виконання завдань самостійної роботи; повторне проходження контрольного заходу для ліквідації підсумкової академічної заборгованості, але не більше двох разів; повторне проходження контрольного заходу для підвищення позитивної оцінки;
- щодо академічної доброчесності	здобувачі керуються Кодексом академічної доброчесності ПДАУ, іншими відповідними Положеннями закладу вищої освіти; самостійно виконують навчальні завдання поточного та підсумкового контролю; обов'язково посилаються на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримуються норм законодавства України про авторське право і суміжні права; надають достовірну інформацію про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації; списування здобувачем вищої освіти під час виконання завдань на практичних заняттях або подібність завдань самостійної роботи (денна форма навчання) чи контрольної роботи (заочна форма навчання) дає підстави викладачу оцінити таку роботу здобувача на 0 балів;
- щодо відвідування занять	здобувачі відвідують заняття згідно з розкладом як в офлайн-, так і в онлайн-форматі, уникаючи запізньов; здійснюють відпрацювання пропусків занять, якщо вони мали місце з поважних причин; використання мобільних пристроїв під час навчального процесу не допускається, крім випадків, коли цього потребує організація роботи на навчальних заняттях або особисті надзвичайні обставини, що виникли у здобувача;
- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти	здобувачі можуть самостійно або після консультацій з викладачем опанувати на онлайн-платформах або в інший спосіб навчальні програми (проєкти), курси, що матиме підтвердження у вигляді сертифікату з визначенням кількості годин та тематикою занять. За наявності сертифікату окремі теми, що відповідають змісту навчальної програми та очікуваним результатам навчання можуть бути здобувачеві перезараховані згідно Положення про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами

	вищої освіти ПДАУ
- щодо оскарження результатів оцінювання	оскарження результатів оцінювання здійснюється здобувачем вищої освіти виключно у відповідності до процедури та у терміни, визначені Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти ПДАУ
РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	
<i>Основні</i>	
1. Бакуменко В. Д., Бондар І. С., Горник В. Г., Шпачук В. В. Особливості публічного управління та адміністрування : навч. посібник. Київ: Ліра-К, 2019. 254 с. 2. Дніпров О. С. Виконавча влада в Україні: теоретико-концептуальні підходи до розуміння сутності в сучасних умовах трансформації суспільства: монографія. Київ: «Видавництво Людмила», 2018. 540 с. 3. Євтушенко О. Н., Андріяш В. І. Державне управління (основи теорії державного управління) : навч. посібник; у трьох частинах. Ч. II. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2013. 248 с. 4. Корнеєв Ю. В. Трудове право: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 112 с. 5. Основи публічного управління та антикорупційна діяльність : навч. посібник; Є. Г. Карташов, А. П. Миколаєць, А. В. Антонов, І. О. Драган, Н. В. Дацій та ін.; за заг. ред. Є. Г. Карташов, А. П. Миколаєць. Київ: Освіта України, 2020. 303 с. 6. Науково-практичний коментар Кодексу законів про працю України. Станом на 02.09.2019 р. / за заг. ред. Д. В. Журавльова. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 336 с. 7. Приходченко Л., Лесик О., Панченко Г. Публічне управління. Багаторівневе врядування: теорія, методологія та практика: навч. посібник; за заг. ред. Л. Приходченко. Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2019. 518 с. 8. Публічна політика та суспільні зміни в Україні в контексті євроінтеграції; С. О. Телешун та ін.; за заг. ред. С. О. Телешуна; Нац. акад. держ. упр. при Президенті України. Київ: НАДУ, 2017. 247 с. 9. Публічне управління: термінол. словник; уклад.: В. С. Куйбіда, М. М. Білинська, О. М. Петроє та ін.; за заг. ред. В. С. Куйбіди, М. М. Білинської, О. М. Петроє. Київ: НАДУ, 2018. 224 с. 10. Трудове право України: підручник / за заг. ред. М. І. Іншина, В. Л. Костюка, В. П. Мельника; вид. 2-ге, перероб. і доп. Київ: Центр учбової літератури, 2016. 472 с.	
<i>Допоміжні</i>	
1. Дерещ В. А. Органи виконавчої влади України та управлінські відносини: монографія. К.: Юридична думка, 2007. 2. Дорофєєв О. В., Щетініна Т. О., Якубенко О. П. Створення центральних органів виконавчої влади у сфері електронного урядування. <i>Електронне наукове видання «Публічне адміністрування та національна безпека»</i>. 2021. № 6 (22). С. 42-48; URL: https://www.inter-nauka.com/ua/issues/administration/2021/6/ 3. Євтушенко О. Н., Андріяш В. І. Державне управління (основи теорії державного управління) : навч. посібник у трьох частинах. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2014. Ч. II. Система органів державної влади та місцевого самоврядування України. 248 с. 4. Євтушенко О. Н., Андріяш В. І. Державне управління (основи теорії державного управління) : навч. посібник у трьох частинах. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2014. Ч. III. Основи внутрішньої організації державного органу та менеджменту. 248 с. 5. Лозинська Т. М., Іваніна О. В., Щетініна Т. О. Публічне управління: навч. посібник. Полтава, 2023. 186 с. 6. Лозинська Т. М., Щетініна Т. О. Генеральне секретарство (міністерство) з польських справ УНР за доби Центральної Ради: етапи формування та розвиток структури / General Secretariat (Ministry) for Polish affairs of Ukrainian People's Republic at the time of the Central Rada: formation stages and structure development. <i>Східноєвропейський історичний вісник [East European Historical Bulletin]</i>. 2020. № 14. С. 86-98; doi: 10.24919/2519-058x.14.197181 7. Науково-практичний коментар Кодексу законів про працю України. Станом на 02.09.2019 р. / за заг. ред. Д. В. Журавльова. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 336 с. 8. Публічне управління в умовах інституційних змін: колективна монографія; за наук. редакції д.	

держ. упр. Р. В. Войтович та П. В. Ворони. Київ, 2018. 475 с.

9. Світові моделі державного управління: досвід для України; Нац. академ. держ. упр. при Президенті України; за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, С. В. Загороднюка, П. І. Крайніка та інш.; 2-ге вид. Київ: НАДУ, 2015. 612 с.

10. Гавкалова Н., Щетініна Т. Формування структурних підрозділів місцевих органів державної виконавчої влади з питань комунікації з громадськістю. *Вісник Полтавського державного аграрного університету. Серія «Публічне управління та адміністрування»*. 2024. № 2. С.77–85. <https://doi.org/10.32782/pdau.pma.2024.2.9>

Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України : офіційний веб-портал. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws>
2. Президент України: Офіційне інтернет-представництво. URL: <https://www.president.gov.ua/>
3. Урядовий портал: Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/>
4. Національне агентство України з питань державної служби (НАДС): офіційний сайт. URL: <https://nads.gov.ua/>
5. Полтавська обласна військова адміністрація : офіційний сайт. URL: <https://poda.gov.ua/>
6. Юристконсульт : Народний правовий портал (Коментовані кодекси, науково-практичні коментарі чинного законодавства). URL: <http://legalexpert.in.ua/komkodeks.html>
7. Електронна юридична бібліотека. URL: <http://pravo-ukraine.org.ua/resyrsi/biblioteka>

Рекомендовані онлайн-курси

1. Вступ до конституційного права: Курс онлайн-навчання. *Онлайн-платформа Prometheus*. URL: https://prometheus.org.ua/course/course-v1:UzhNU+CL101+2018_T3
2. Громадська та політична участь: базовий курс. Курс онлайн-навчання. *Онлайн-платформа Prometheus*. URL: https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+CPP101+2021_T1
3. Демократія: від теорії до практики : Курс онлайн-навчання. *EdEra – українська студія онлайн-освіти*. URL: <https://demcourse.theworkademy.com/uk/#intros>
4. Людина та держава: правила гри: Курс онлайн-навчання. *EdEra – українська студія онлайн-освіти*. URL: <https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:EdEra+LAW101+law101/about>

Реквізити затвердження

Затверджено на засіданні кафедри економіки та публічного управління, протокол № 1 від 01 вересня 2025 року.

Додаток до силабусу навчальної дисципліни «ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ»

Схема нарахування балів Для денної форми навчання

Назва теми	Форми оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	виконання завдань на практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи	розв'язування тестів	
Тема 1. Поняття, організаційна структура діяльності органів виконавчої влади	5	30	10	4
Тема 2. Правові засади організації діяльності органів виконавчої влади	5			4
Тема 3. Забезпечення роботи органів державної влади: структурно-функціональна характеристика	5			4
	5			
Тема 4. Положення про структурні підрозділи в органах виконавчої влади	5			6
Тема 5. Правила внутрішнього трудового розпорядку в органах виконавчої влади	5			6
	5			
Тема 6. Порядок укладання та вимоги до змісту колективного договору в органах виконавчої влади	5			6
	5			
Тема 7. Види і процедури юридичної відповідальності посадових осіб органів виконавчої влади	5			6
	5			
Тема 8. Робота посадових осіб органів публічного управління зі зверненнями громадян	5			4
Разом по темам	60	x	x	60
Виконання завдань самостійної роботи	x	30	x	30
Розв'язування тестів	x	x	10	10
Разом	60	30	10	100

Для заочної форми навчання

Назва теми	Форми оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	виконання завдань на практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи		
		контрольна робота	розв'язування тестів	
Тема 1. Поняття, організаційна структура діяльності органів виконавчої влади	×	50	20	×
Тема 2. Правові засади організації діяльності органів виконавчої влади	10			10
Тема 3. Забезпечення роботи органів державної влади: структурно-функціональна характеристика	×			×
Тема 4. Положення про структурні підрозділи в органах виконавчої влади	10			10
Тема 5. Правила внутрішнього трудового розпорядку в органах виконавчої влади	×			×
Тема 6. Порядок укладання та вимоги до змісту колективного договору в органах виконавчої влади	×			×
Тема 7. Види і процедури юридичної відповідальності посадових осіб органів виконавчої влади	10			10
Тема 8. Робота посадових осіб органів публічного управління зі зверненнями громадян	×			×
Разом за темами	30	×	×	30
Контрольна робота	×	50	×	50
Розв'язування тестів	×	×	20	20
Разом	30	50	20	100

Шкала та критерії оцінювання результатів навчання

Виконання завдань на практичних заняттях

Кількість балів		Критерії оцінювання
Денна форма	Заочна форма	
0	0	завдання не виконано
1	1-3	здобувач вищої освіти не виявляє знань при виконанні більшої частини завдань; викладає матеріал не повно, поверхнево і непереконливо обґрунтовує свої думки; присутні помилки у письмовому або мовленнєвому оформленні відповіді (недостатнє володіння термінологією)
2	4-5	здобувач вищої освіти не виявляє знань при виконанні більшої частини завдань; викладає матеріал не повно, поверхнево і непереконливо обґрунтовує свої думки; присутні помилки у письмовому або мовленнєвому оформленні відповіді (недостатнє володіння термінологією); допускається суттєвих помилок або ним виконано, хоча і правильно, менше 50 % завдань
3	6-7	здобувач вищої освіти демонструє знання і розуміння основних положень теми, але викладає матеріал не досить повно, обґрунтовуючи свої висновки, користується лише матеріалами лекції або підручника
4	8-9	здобувач вищої освіти ґрунтовно і в повному обсязі виконує всі види завдань на практичних заняттях, демонструє розуміння сутності матеріалу, логічність та самостійність у його викладі
5	10	здобувач вищої освіти ґрунтовно і в повному обсязі виконує всі види завдань на практичних заняттях, демонструє розуміння сутності

		матеріалу, логічність та самостійність у його викладі; посилається на факти та матеріали, які знайдено та опрацьовано самостійно, додатково до рекомендованих джерел; аргументовано обґрунтовує свою думку
--	--	--

Виконання завдань самостійної роботи (презентація)
(для денної форми навчання)

Вид роботи	Кількість балів	Вимоги
1. Створення мультимедійної презентації	0	Презентація не створена взагалі
	1-5	Презентація створена, але кількість слайдів менше, ніж визначено у вимогах; дизайн слайдів відсутній; виклад поверхневий або містить помилки; список використаних джерел не відповідає змісту питання, яке висвітлюється
	6-13	Презентація створена, але кількість слайдів менше, ніж визначено у вимогах; дизайн слайдів не достатньо продуманий, носить уривчастий характер; у тексті зустрічаються орфографічні та змістовні помилки; виклад занадто узагальнений; матеріал підібрано формально
	14-18	Презентація створена, кількість слайдів відповідає вимогам; дизайн слайдів продумано та подано в єдиному стилі до всього матеріалу; у тексті відсутні орфографічні та змістовні помилки; підібрано ґрунтовний матеріал, який підтверджено значною кількістю використаних джерел
	19-20	Презентація створена, кількість слайдів відповідає вимогам; дизайн слайдів має високий естетичний рівень, сприяє кращому запам'ятовуванню матеріалу; має доречні фото-, відео- матеріали або ефект анімації; текст відображає ґрунтовний матеріал, що опрацьовано автором; список використаних джерел складається із останніх публікацій, різноманітних видань тощо
2. Виступ з презентацією	0	Виступ з презентацією взагалі не відбувся
	1-5	Виступ з презентацією відбувся, але автор лише озвучував текст на слайдах; не міг дати розгорнуті пояснення; допускав помилки; не міг відповісти на питання; відсутня будь-яка самостійність у розумінні опрацьованого матеріалу
	6-9	Виступ з презентацією відбувся; автор демонстрував гарні знання та розуміння опрацьованого матеріалу
	10	Виступ з презентацією відбувся, автор коментував матеріал слайдів; демонстрував самостійність у розумінні опрацьованого матеріалу та формулюванні висновків; автор був готовий до наукової дискусії з теми презентації

Розв'язування тестів

Кількість балів		Критерії оцінювання
Денна форма	Заочна форма	
0	0	вказано неправильну відповідь, або вказано більше однієї відповіді, або відповіді на тест не надано взагалі
1	1-3	із 50 запропонованих тестів правильну відповідь надано на 5
2	4-5	із 50 запропонованих тестів правильну відповідь надано на 10
3	6-7	із 50 запропонованих тестів правильну відповідь надано на 15
4	8-9	із 50 запропонованих тестів правильну відповідь надано на 20
5	10-11	із 50 запропонованих тестів правильну відповідь надано на 25
6	12-13	із 50 запропонованих тестів правильну відповідь надано на 30
7	14-15	із 50 запропонованих тестів правильну відповідь надано на 35
8	16-17	із 50 запропонованих тестів правильну відповідь надано на 40
9	18-19	із 50 запропонованих тестів правильну відповідь надано на 45
10	20	із 50 запропонованих тестів правильну відповідь надано на 50

Написання контрольної роботи (для заочної форми навчання*)

Кількість балів	Критерії оцінювання
<i>Теоретичне питання – 30 балів (два питання по 15 балів)</i>	
0	питання контрольної роботи не виконано
1-3	питання контрольної роботи розкрито не у повному обсязі або його зміст не відповідає суті питання, текст не послідовний, містить суттєві помилки, оформлено не охайно
4-6	питання контрольної роботи розкрито лише частково, відсутній самостійний аналіз матеріалів, переважають цитати з підручників, виклад уривчастий, не систематизований, не достатній за обсягом і змістом
7-10	питання контрольної роботи в основному розкрито, але відсутній самостійний аналіз матеріалів, переважають цитати з підручників, виклад послідовний, але не достатній за обсягом
11-13	питання контрольної роботи розкрито у повному обсязі, проведено ґрунтовний самостійний аналіз матеріалів, виклад систематизований та послідовний, у списку використаних джерел відображено переважно підручники та монографії, відсутні посилання на публікації у періодичних виданнях
14-15	питання контрольної роботи розкрито у повному обсязі, проведено ґрунтовний самостійний аналіз матеріалів, виклад систематизований та послідовний, у списку використаних джерел відображено останні публікації з питань контрольної роботи, загальне оформлення роботи має естетичний вигляд; використано ілюстративний матеріал в роботі (схеми, таблиці тощо)
<i>Завдання – 20 балів</i>	
0	завдання контрольної роботи не виконано
1-4	завдання контрольної роботи виконано не у повному обсязі, суть завдання не розкрита, мають місце суттєві помилки, оформлення неохайне
5-8	завдання контрольної роботи виконано майже у повному обсязі, але мають місце значні неточності, виклад матеріалу позбавлений самостійності
9-11	завдання контрольної роботи виконано у повному обсязі, зміст відповідає суті завдання, але трапляються певні неточності, виклад матеріалу позбавлений самостійності
12-15	завдання контрольної роботи виконано у повному обсязі, зміст відповідає суті завдання, але виклад матеріалу позбавлений самостійності
16-18	завдання контрольної роботи виконано у повному обсязі, зміст відповідає суті завдання, виклад матеріалу носить самостійний характер
19-20	завдання контрольної роботи виконано у повному обсязі, зміст відповідає суті завдання, виклад матеріалу носить самостійний аналітичний характер
<i>Загальна кількість балів за контрольну роботу – 50</i>	

* виконання всіх складових (теоретичні питання та завдання) контрольної роботи є обов'язковим